

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Rapport

Underlag till statens finansiella sparande

2021 Kvartal 3

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2021-11-17

Dnr: 2021-01054

ESV-nr: 2021:40

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Annika Näsvalld Åhman

Förord

ESV producerar nationalräkenskapsinformation för staten, underlag till statens finansiella sparande (UFS). Utgångspunkten för beräkningarna är de regler, definitioner och klassificeringar som gäller för de 27 medlemsländerna i EU.

Resultatet av beräkningarna ligger till grund för nationalräkenskapsberäkningarna vid Statistiska centralbyrån, SCB, och används till ekonomisk analys. Resultatet används också vid beräkningen av EU-avgifter och uppföljningen av EU-ländernas ekonomiska situation. Det finansiella sparandet används även för uppföljning av konvergenskriterierna¹.

Beräkningarna görs kvartalsvis och resultatet publiceras knappt två månader efter utgången kvartal.

¹ Konvergenskriterierna innefattar krav om prisstabilitet, sunda och hållbara offentliga finanser och stabil växelkurs

Innehåll

1	Kontaktinformation	5
2	Sammanfattning	6
2.1	Förbättrat sparande med 28 miljarder kronor	6
2.2	Inkomsterna ökade med 23 miljarder kronor	6
2.3	Utgifterna minskade med 5 miljarder kronor	7
2.4	Coronapandemins påverkan på statens finansiella sparande	8
3	Revideringar	9
3.1	Covid-relaterade stödåtgärder per kvartal 2020-2021 – tabell 2.1	9
3.2	Löpande transfereringar till utlandet	9
4	Analys av inkomster	11
5	Analys av utgifter	16
5.1	Utgifterna minskade med 5 miljarder kronor	16
5.2	Fortsatt ökning av sociala naturaförmåner.....	16
5.3	Ökade omkostnader för konsumtion	16
5.3.1	Inköp av varor och tjänster fortsatte att öka till följd av covid-19	16
5.3.2	Hyrorna ökade med 5 procent.....	17
5.3.3	Små förändringar av aktivering av material	17
5.4	Löner och sociala avgifter ökade 3 miljarder kronor	18
5.4.1	Lönerna ökade 6 procent.....	18
5.4.2	Sociala avgifter ökade 6 procent	18
5.5	Myndigheternas försäljning ökade med 1 miljard kronor.....	19
5.6	Oförändrade investeringar	19
5.6.1	Militära investeringar minskade	19
5.1.1	Övriga räntekostnader.....	20
6	Löpande transfereringar	22
6.1	Löpande transfereringar till utlandet	22
6.1.1	EU-institutioner	22
6.1.2	Övriga utlandssektorn.....	23
6.2	Löpande transfereringar inom Sverige.....	23
6.2.1	Företagssektorn	23
6.2.2	Kommunala sektorn.....	25
6.2.3	Hushållssektorn	27
6.2.4	Ålderspensionssystemet.....	29
6.2.5	Subventioner	30
6.3	Kapitaltransfereringar inom Sverige.....	30

1 Kontaktinformation

Ansvarig	Telefon
Mikael Marelius Fortifikationsverket Försvarets materielverk Försvarsmakten Trafikverket Socialstyrelsen Skatteverket Skogsstyrelsen Statens fastighetsverk Statens tjänstepensionsverk Tullverket	08-690 44 28
Emelie Brunhage Centrala studiestödsnämnden Migrationsverket Riksgäldskontoret	08-690 44 23
Heidi Söderström Laag Kärnavfallsfonden Universitet och Högskolor	08-690 43 68
Leticia Velasquez Diaz Arbetsförmedlingen Försäkringskassan Pensionsmyndigheten Sida	08-690 45 63
Hans Åhlander Exportkreditnämnden Länsstyrelserna Regeringskansliet	08-690 45 07
Annika Näsvall Åhman Domstolsverket ESF-rådet Kammarkollegiet Kriminalvården Polismyndigheten Statens skolverk Universitet och Högskolor	08-690 45 14

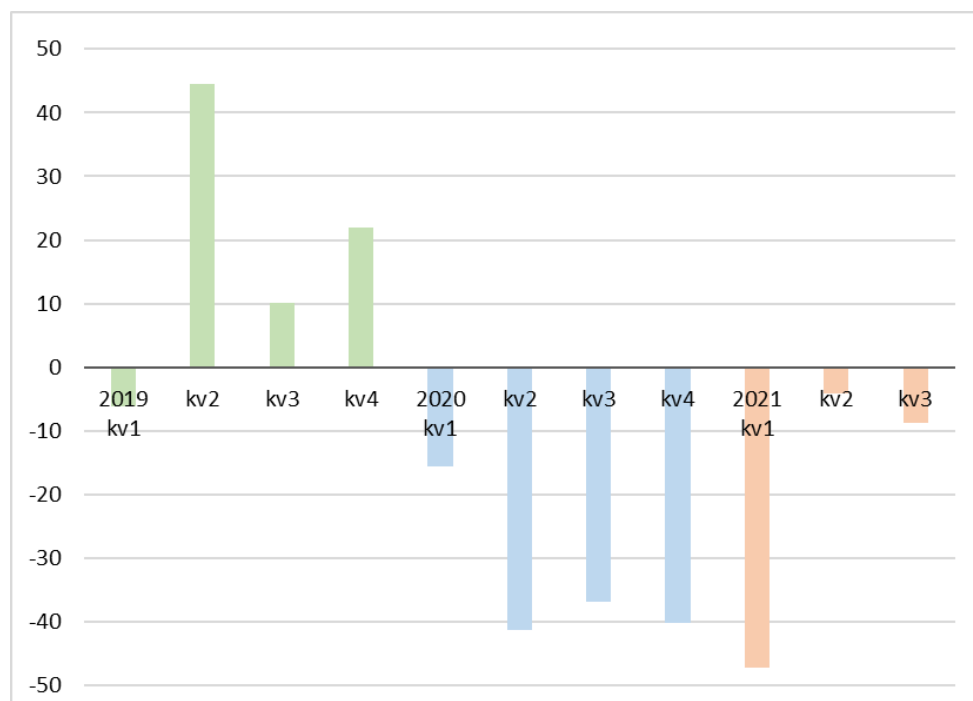
2 Sammanfattning

2.1 Förbättrat sparande med 28 miljarder kronor

Resultatet av beräkningen för tredje kvartalet 2021 fortsatte präglas av återhämtning från coronapandemin. Kvartalet visade ett negativt finansiellt sparande för staten på 9 miljarder kronor. Jämfört med samma period föregående år var det en ändå en förbättring med 28 miljarder kronor.

1 Statens finansiella sparande per kvartal 2019-2021, miljarder kronor

Miljarder kronor

2.2 Inkomsterna ökade med 23 miljarder kronor

Under tredje kvartalet 2021 ökade statens inkomster med 7 procent eller 23 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Totalt uppgick statens inkomster till 367 miljarder kronor.

Under kvartalet ökade skatter på produktion och import med 17 miljarder kronor. Ökningen avsåg främst mervärdesskatter som ökade med 9 miljarder kronor medan löneskatterna ökade med 5 miljarder kronor. Löpande inkomst och förmögenhetsskatter ökade med 7 miljarder kronor.

2.3 Utgifterna minskade med 5 miljarder kronor

För första gången sedan pandemin startade minskade statens utgifter. Tredje kvartalet 2021 minskade utgifterna med 1 procent eller 5 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Totalt uppgick utgifterna till 376 miljarder kronor under kvartalet.

Det var främst minskade utgifter för transfereringar och räntekostnader som bidrog till förändringen. Under kvartalet minskade transfereringarna med 3 procent eller 7 miljarder kronor. Minskningen berodde till stor del på minskade bidrag till kommuner och regioner samt på minskade transfereringar till företagssektorn.

Tredje kvartalet minskade även utgifterna för räntor på statsskulden med 55 procent eller 3 miljarder kronor. Den lägre räntekostnaden förklarades främst av lägre räntor som påverkar inflationskompensationen för realränteobligationer.

Den statliga konsumtionen gick åt andra hållet och ökade med 7 procent eller 4 miljarder kronor. Det var i huvudsak inköp av varor och tjänster samt ökade löner och sociala avgifter som bidrog till utgiftsökningarna.

2.4 Coronapandemins påverkan på statens finansiella sparande

Under 2020 och 2021 har regeringen föreslagit och fått igenom ett flertal stöd för att mildra de ekonomiska konsekvenserna med anledning av den rådande pandemin.

De direkta effekterna av pandemins påverkan på offentliga finanser går inte att redovisa exakt då många stöd betalas ut inom redan befintliga anslag och det därmed är svårt att särskilja vilken kostnad som avser just covidåtgärder. ESV har ändå försökt göra en översiktlig sammanställning av de uppgifter som myndigheterna redovisat. Tabellen ska ses som en uppskattning av stödåtgärdernas påverkan på finansiellt sparande och inte som en komplett specifikation.

Vi har inte försökt estimerade de indirekta effekterna, som till exempel minskade skatteintäkter har på finansiellt sparande, i nedanstående tabell.

Tabell 1 Coronarelaterade stödåtgärder per kvartal 2020-2021, miljarder kronor

Typ av stöd	2020 kv1	2020 kv2	2020 kv3	2020 kv4	Helår 2020	2021 kv1	2021 kv2	2021 kv3
Korttidspermittering	-	-27	-3	-5	-35	-1	-3	-1
Nedsättning arbetsgivaravgift	-6	-21	-1	-1	-29	-2	-3	-2
Sjuklön	-1	-9	-5	-3	-18	-6	-5	-3
Förstärkt arbetslöshetsförsäkring	-	-2	-4	-4	-10	-3	-1	-1
Karensdag	-	-1	-1	-1	-3	-1	-1	-1
Omställningsstöd och omsättningsstöd	-	0	-3	-3	-6	-2	-6	-2
Övriga covidrelaterade stöd	-	-5	-3	-13	-21	-5	-10	-6
BNI-avgift	-	-1	-	-4	-5	0	0	0
Covidstöd "Stöd till kommunsektorn"	0	0	-21	0	-21	0	0	0
Övriga covidstöd till kommuner och regioner	0	0	-3	-18	-21	-17	-9	-8
Effekt på statens finansiella sparande	-7	-66	-44	-52	-171	-37	-39	-25

3 Revideringar

3.1 Covid-relaterade stödåtgärder per kvartal 2020-2021 – tabell 2.1

Tabell 2.1 med covid-relaterade stödåtgärder per kvartal 2020-2021 har reviderats avseende kvartal 2. Det är bara sammanställningen i tabellen som har ändrats inte utfallet för kvartalet. Övriga covidstöd till kommuner och regioner har reviderats ned med 4 miljarder kronor. Med övriga covidrelaterade stöd har reviderats upp med 1 miljard kronor.

3.2 Löpande transfereringar till utlandet

Efter nya uppgifter från Sida har ESV på första kvartalet 2021 flyttat 432 miljoner kronor mellan utgiftspunkt 7.2.2 och 7.2.3.

Underlag till Statens finansiella sparande (UFSkv32021). Inkomster

(Miljoner kronor)

	Kv1-4 2019	Kv1 2020	Kv2 2020	Kv3 2020	Kv4 2020	Kv1-4 2020	Kv1 2021	Kv2 2021	Kv3 2021	Kv1-3 2021	Diff. bel. Kv 3	Diff. % Kv 3
01 Skatter på produktion och import	1 104 372	260 807	258 598	265 938	295 772	1 081 115	272 214	300 267	282 517	854 998	16 579	6
01 Produktskatter	588 322	138 962	146 641	137 108	165 346	588 056	140 982	161 918	148 507	451 406	11 399	8
02 Övriga produktionskatter	516 050	121 845	111 957	128 831	130 426	493 059	131 232	138 350	134 010	403 591	5 179	4
02 Räntelåtar	8 797	2 123	1 426	1 753	2 508	7 810	1 697	1 631	1 159	4 487	-594	-34
03 Inkomst från bolag	18 556	85	18 857	675	5 445	25 062	121	19 098	135	19 354	-540	-80
01 Inkomst från bolag	18 129	10	18 731	595	5 357	24 693	38	18 984	55	19 077	-540	-91
02 Kvartalsna utdelningar	427	75	126	80	88	369	83	114	80	277	0	0
04 Arrenden	575	144	150	144	150	588	163	173	167	503	23	16
01 Arrenden	9	2	9	3	8	23	5	8	3	16	-1	-17
02 Spektrumfrekvenser	400	100	100	100	100	402	117	124	124	365	23	23
03 Lokalaravgifter	165	41	41	41	41	163	41	41	41	122	0	0
05 Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter	279 869	69 259	65 834	62 798	68 383	266 273	74 901	74 901	70 000	218 938	7 202	11
06 Sociala avgifter	11 338	3 356	3 255	3 192	3 163	12 966	3 629	3 680	3 517	10 826	325	10
07 Skadeförsäkringspremier, netto	1 329	112	23	103	819	1 058	424	338	603	1 364	500	484
08 Löpande transfereringar från utlandssektorn	3 699	595	1 258	602	1 157	3 612	597	572	679	1 847	76	13
01 EU-länder	1 492	228	682	285	449	1 623	233	242	343	818	78	30
02 Övriga länder	1 534	283	243	280	609	1 415	281	264	252	798	-28	-10
03 EU-institutioner	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04 Atervinningar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
09 Transfereringar inom Sverige	33 264	7 495	12 864	8 676	10 895	39 730	7 694	8 817	7 708	24 219	-969	-11
01 Företagssektorn	4 589	741	725	532	1 602	3 600	815	840	651	2 307	119	22
01 Båtar och straffavgifter från företag D759	316	75	62	88	73	298	97	71	61	229	-28	-31
02 Övriga transfereringar från företag D753	4 248	665	663	443	1 529	3 300	718	769	590	2 076	146	33
03 Atervinningar	5	1	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0
04 Kommunala sektorn	8 942	2 234	2 354	2 083	2 688	9 359	2 137	2 184	2 026	6 347	-57	-3
01 Primärkommuner	7 957	2 003	2 115	1 907	2 454	8 479	1 868	1 996	1 851	5 705	-56	-3
02 Regioner	907	207	193	171	225	796	269	175	158	603	-13	-7
03 Kommunala ideella organisationer	78	24	46	4	9	84	10	13	16	39	12	266
04 Statliga ideella organisationer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Hushållssektorn	18 636	4 285	8 947	5 610	6 282	25 123	4 402	5 468	4 745	14 614	-866	-15
01 Hushållens ideella organisationer	9 486	2 088	2 713	2 283	3 309	10 363	2 238	3 079	2 438	7 756	155	7
02 Egentliga hushåll	9 149	2 227	6 234	3 327	2 973	14 761	2 163	2 388	2 306	6 858	-1 021	-31
01 Båtar och straffavgifter från hushåll D753	962	245	4 353	1 247	350	6 196	309	388	326	1 003	-922	-74
02 Övriga transfereringar från hushåll D753	8 187	1 981	1 890	2 080	2 623	8 564	1 854	2 020	1 981	5 855	-99	-5
03 Atervinningar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04 AP-fonden	670	180	187	186	187	740	197	197	197	590	11	6
05 Mottagna subventioner	448	56	451	265	137	909	144	128	89	362	-176	-66
Kapitalskatter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11 Bidrag för investering	1 733	435	458	287	564	1 745	382	348	344	1 073	57	20
01 Forskningsbidrag från EU	1 733	435	458	287	564	1 745	382	348	344	1 073	57	20
02 Övriga reala inkomster	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14 Ej definierad NRPunkt	1 394 761	360 046	403 764	380 989	429 109	1 573 907	408 059	414 027	375 603	1 197 689	-5 386	-1
Summa utgifter	1 463 530	344 410	362 523	344 170	388 855	1 439 959	360 958	409 823	366 829	1 137 610	22 658	7
Finansiellt sparande	68 769	-15 636	-41 240	-36 818	-40 254	-133 948	-47 101	-4 204	-8 774	-60 079	28 044	-76

4 Analys av inkomster

De totala inkomsterna uppgick till 367 miljarder kronor tredje kvartalet 2021 vilket var en ökning med 7 procent eller 23 miljarder kronor jämfört med tredje kvartalet 2020. Skatter på produktion och import ökade med 17 miljarder kronor.

Produktskatterna ökade med 11 miljarder kronor, varav mervärdesskatten stod för 9 miljarder kronor av ökningen.

Övriga produktionsskatter ökade med 5 miljarder kronor. Ökningen avsåg i huvudsak löneskatter. Ökningen är mer normal då inga stora nedsättningar förekom under tredje kvartalet 2020 eller 2021.

Statens intäkter av löpande inkomst- och förmögenhetsskatter uppgick till 70 miljarder kronor vilket var en ökning med 7 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

Hushållsskatter redovisade en ökning med 5 miljarder kronor medan bolagsskatter ökade med 2 miljarder kronor jämfört med tredje kvartalet 2020.

Övriga inkomster bestod av ränteintäkter, utdelningar och transfereringsinkomster. Tillsammans uppgick de till 14 miljarder kronor vilket var en minskning med 1 miljard kronor jämfört med samma period 2020. Minskningen bestod i huvudsak av att det under tredje kvartalet 2020 inbetalades ett bötesbelopp på 1 miljard kronor från en bank för otillräckliga rutiner för att motverka penningtvätt.

Skatter i nationalräkenskaperna

I beräkning av nationalräkenskaperna hanteras skatterna intäktsmässigt när de upparbetas och inte när de inbetalas. Det innebär att skatteinbetalningen förs till den period som gett upphov till skattskyldigheten. Det definitiva skatteutfallet fastställs efter taxering två år efter det faktiska årets utgång. Skatterna indelas i:

- Produktskatter som består av mervärdesskatter, importskatter och skatt på enskilda produkter såsom energi-, alkohol, tobak diverse punktskatter samt miljöskatter. Utfallet baseras till största delen på förskjutningar av månadsinbetalningar. Det innebär att produktionsskatterna inarbetas en månad och inbetalas månaden efter. Som exempel består utfallet för första kvartalet av februari, mars och april.
 - Övriga produktionsskatter som består av skatter på produktionsfaktorer såsom mark, fasta tillgångar, arbetskraft och andra produktionsmedel. Exempel på skatter är arbetsgivaravgifter, egenavgifter, fastighetsskatt, fordonsskatt och andra skatter kopplade till produktion. Utfallet baseras i huvudsak på förskjutningar av månadsinbetalningar och avseende egenavgifter på taxeringsutfallet.
 - Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter består av skatter på inkomster och kapital från hushåll och företag. Utfallet baseras till största delen på taxeringsutfallet det aktuella året.
-

Underlag till Statens finansiella sparande (UFSkv32021). Utgifter

(Miljoner kronor)

	Kv 1-4 2019	Kv1 2020	Kv2 2020	Kv3 2020	Kv4 2020	Kv 1-4 2020	Kv1 2021	Kv2 2021	Kv3 2021	Kv1-3 2021	Diff. bel. Kv 3	Diff. % Kv 3
Total konsumtion	262 815	61 765	67 635	63 543	77 651	270 594	64 752	73 220	67 910	205 883	4 367	7
Totala investeringar	49 486	10 652	15 976	13 407	20 402	60 438	10 755	14 774	13 083	38 612	-325	-2
Totala räntor	17 552	1 819	3 085	5 269	2 262	12 434	2 439	2 876	2 383	7 698	-2 886	-55
Totala transfereringar	1 024 688	278 123	307 567	289 962	316 236	1 191 887	321 196	312 060	282 707	915 963	-7 255	-3
Total beredskapslagring	3 786	202	41	685	460	1 388	653	961	788	2 402	103	15
Total statlig moms	36 029	7 402	9 407	8 006	11 990	36 805	8 201	10 045	8 658	26 904	652	8
Summa utgifter	1 394 761	360 046	403 764	380 989	429 109	1 573 907	408 059	414 027	375 603	1 197 689	-5 386	-1
01 Sociala naturaförmåner	11 792	2 851	2 808	2 736	3 705	12 100	3 558	4 021	3 285	10 865	549	20
02 Omkostnader för konsumtion	121 281	25 126	29 097	26 049	40 752	121 025	25 944	32 993	28 553	87 489	2 503	10
01 Inköp av varor och tjänster	124 711	25 069	32 835	28 776	45 056	131 736	27 019	36 358	31 300	94 677	2 524	9
02 Personalkostnader	4 591	951	791	655	1 105	3 502	630	838	711	2 180	56	9
03 Hyror	22 264	5 658	5 752	5 664	6 024	23 097	5 903	6 058	5 945	17 906	281	5
04 Reparationer av lokaler	584	81	147	81	236	544	59	103	72	234	-9	-11
05 Material, egenutvecklade investeringar	-31 915	-6 947	-10 763	-9 435	-12 066	-39 212	-7 802	-10 611	-9 579	-27 991	-143	2
06 Hyror, egenutvecklade investeringar	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	60 483
07 Offentligt rättsliga avgifter	219	66	50	44	71	231	51	55	42	149	-1	-3
08 Övriga omkostnader	82	23	52	15	87	178	30	145	16	191	1	6
09 Fordonsskatter	29	6	7	10	8	31	11	9	9	29	-1	-14
10 Övriga produktionskatter	715	220	226	239	232	917	43	37	35	115	-204	-85
03 Löner och sociala avgifter	175 581	44 851	46 516	46 087	47 382	184 835	47 044	49 848	48 725	145 617	2 638	6
01 Löner	116 792	29 623	30 599	30 450	31 305	121 978	30 944	32 752	32 121	95 817	1 671	5
02 Sociala avgifter	58 838	15 279	15 820	15 690	15 960	62 749	16 174	16 802	16 600	49 576	910	6
03 Värmlöslöner	639	118	252	135	197	701	136	244	199	579	65	48
04 Löner, egenutvecklade investeringar	-880	-223	-277	-224	-284	-1 007	-280	-287	-233	-801	-10	4
05 Övriga löner	135	38	86	25	142	291	49	237	27	313	2	6
06 Övriga sociala avgifter	57	16	37	11	61	124	21	101	11	133	1	6
04 Försäljning	-45 840	-11 063	-10 786	-11 330	-14 188	-47 367	-11 793	-13 642	-12 653	-38 088	-1 323	12
01 Extern försäljning	-33 553	-8 019	-8 138	-8 157	-9 714	-34 029	-8 571	-9 441	-8 790	-26 803	-633	8
02 Intern försäljning	-12 286	-3 043	-2 648	-3 172	-4 474	-13 338	-3 222	-4 201	-3 863	-11 286	-690	22
Total konsumtion	262 815	61 765	67 635	63 543	77 651	270 594	64 752	73 220	67 910	205 883	4 367	7
05 Investeringsverksamhet	49 486	10 652	15 976	13 407	20 402	60 438	10 755	14 774	13 083	38 612	-325	-2
01 Byggnader och anläggningar	34 147	7 369	11 237	10 051	11 914	40 571	8 050	11 173	10 025	29 247	-26	0
02 Om- och tillbyggnad av bef. byggnader och anläggningar, mark	1 655	338	565	346	918	2 168	195	365	282	842	-64	-18
03 Maskiner, transportmedel och inventarier	8 333	1 662	2 165	1 512	3 441	8 780	1 398	1 959	1 487	4 844	-25	-2
04 Forskning och utveckling, immateriella investeringar	2 840	642	714	472	1 019	2 847	778	732	734	2 244	262	55
05 Försäljning av materiella tillgångar	-674	-63	-93	-49	-287	-491	-67	-42	-50	-159	-2	3
06 Militära investeringar	3 185	704	1 389	1 074	3 397	6 563	402	587	605	1 594	-469	-44
Totala investeringar	49 486	10 652	15 976	13 407	20 402	60 438	10 755	14 774	13 083	38 612	-325	-2
06 Räntekostnader	17 552	1 819	3 085	5 269	2 262	12 434	2 439	2 876	2 383	7 698	-2 886	-55
01 Räntor på statskulden m.m.	16 375	1 603	2 720	4 981	2 232	11 535	2 161	2 493	2 166	6 820	-2 815	-57

	Kv 1-4 2019	Kv1 2020	Kv2 2020	Kv3 2020	Kv4 2020	Kv 1-4 2020	Kv1 2021	Kv2 2021	Kv3 2021	Kv1-3 2021	Diff. bel. Kv 3	Diff. % Kv 3
02 Övriga räntekostnader	1 219	226	360	290	27	903	281	386	219	885	-71	-25
03 Räntor, egenutvecklade investeringar	-43	-10	5	-2	3	-4	-2	-2	-2	-7	0	1
Totala räntor	17 552	1 819	3 085	5 269	2 262	12 434	2 439	2 876	2 383	7 698	-2 886	-55
07 Löpande transfereringar till utlandet	74 696	28 130	19 995	12 933	25 778	86 837	33 303	20 659	15 182	69 144	2 249	17
01 EU-institutioner	32 200	11 132	11 694	5 313	13 980	42 118	17 108	11 211	9 490	37 810	4 177	79
01 BNL-avgift (kassamässig)	28 590	9 941	10 691	4 686	13 116	38 434	14 999	9 976	8 204	33 179	3 518	75
02 UK-avgift (kassamässig)	429	147	124	78	132	481	0	0	0	0	-78	-100
03 EU-moans (kassamässig)	3 181	1 043	879	549	732	3 203	2 110	1 235	1 286	4 631	737	134
04 EU Tilläggavgifter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
02 Övriga utlandssektorn	42 496	16 999	8 301	7 620	11 799	44 718	16 194	9 448	5 692	31 334	-1 928	-25
01 EU-länder	2 860	904	618	827	974	3 322	900	303	570	1 773	-257	-31
02 Övriga länder	39 636	16 095	7 683	6 793	10 825	41 396	15 294	9 145	5 122	29 561	-1 671	-25
08 Löpande transfereringar inom Sverige	938 133	247 009	284 452	274 940	278 776	1 085 177	283 930	288 083	265 167	837 180	-9 774	-4
01 Företagssektorn	43 366	10 623	40 245	18 037	23 420	92 325	15 150	23 442	14 129	52 721	-3 908	-22
01 Statliga affärsverk	867	167	206	948	-216	1 104	206	323	327	856	-621	-66
02 Statliga bolag	9 370	2 309	2 259	2 344	2 664	2 575	2 319	2 524	2 397	7 240	54	2
03 Privata företag m.fl.	31 971	7 885	37 563	14 449	20 514	80 412	12 389	20 360	11 067	43 816	-3 383	-23
04 Kommunala bolag	1 153	262	212	293	457	1 223	235	233	336	803	43	14
05 Försäkringsbolag	5	1	5	2	2	10	1	3	2	6	0	-15
02 Statliga ideella organisationer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03 Kommunala sektorn	410 473	108 701	110 458	129 221	121 324	469 703	130 036	129 059	121 062	380 157	-8 159	-6
01 Primärkommuner	261 888	67 589	69 576	80 444	70 627	288 236	78 291	74 065	71 438	223 794	-9 006	-11
02 Regioner	145 618	40 085	40 079	48 352	50 211	178 727	51 165	54 414	48 849	154 428	497	1
03 Kommunala ideella organisationer	2 967	1 027	803	425	486	2 741	580	581	774	1 935	350	82
04 Hushållssektorn	326 905	87 849	89 879	85 342	90 244	353 314	94 974	90 054	86 729	271 757	1 387	2
01 Hushållens ideella organisationer	38 882	13 111	13 639	11 483	14 166	52 399	16 629	13 160	10 585	40 374	-898	-8
02 Egentliga hushåll	288 023	74 738	76 240	73 859	76 077	300 915	78 345	76 894	76 144	231 383	2 285	3
05 Ålderspensionssystemet	150 586	38 748	39 079	39 180	40 257	157 264	40 182	42 325	41 304	123 811	2 124	5
06 Subventioner	6 803	1 087	4 791	3 161	3 532	12 571	3 588	3 202	1 943	8 733	-1 218	-39
01 Staten	448	56	451	265	137	909	144	128	89	362	-176	-66
02 Kommuner	6 053	977	3 532	2 475	2 982	9 967	3 040	2 825	1 775	7 640	-700	-28
03 Regioner	302	54	807	421	413	1 695	403	249	78	731	-343	-81
09 Kapitaltransfereringar till utlandssektorn	1 156	133	166	62	375	736	104	170	65	338	2	3
01 EU-länder	214	27	22	23	114	185	55	65	27	147	4	19
02 Övriga länder	927	40	132	26	253	451	46	100	33	180	7	25
03 Infrändan av garantier	16	67	11	13	9	100	3	4	4	11	-9	-68
10 Kapitaltransfereringar inom Sverige	10 703	2 850	2 954	2 026	11 306	19 136	3 860	3 148	2 294	9 302	268	13
01 Företagssektorn	6 571	2 170	2 321	1 307	9 034	14 832	2 863	2 234	1 844	6 941	537	41
01 Privata företag m.fl.	3 272	1 373	980	821	1 318	4 492	1 965	1 493	1 520	4 978	699	85
02 Kommunala bolag	1 261	396	673	180	98	1 347	697	464	207	1 368	27	15
03 Infrändan av garantier	1 958	389	644	141	537	1 710	187	248	100	534	-41	-29
04 Tillskott till företag	81	13	23	165	7 082	7 282	15	29	17	61	-148	-90
02 Statliga ideella organisationer	2	0	2	0	0	3	0	3	4	8	4	1 084
03 Kommunala sektorn	2 559	420	265	269	1 455	2 408	622	686	285	1 593	16	6
01 Primärkommuner	1 535	403	234	270	930	1 837	188	264	275	727	5	2
02 Regioner	1 008	6	31	-1	498	533	434	422	10	866	11	-934
03 Kommunala ideella organisationer	16	11	0	0	27	39	0	0	0	1	0	308
04 Hushållssektorn	1 571	260	366	450	816	1 893	374	225	161	759	-289	-64
01 Hushållens ideella organisationer	319	40	82	113	168	403	118	50	42	210	-71	-63

	Kv 1-4 2019	Kv1 2020	Kv2 2020	Kv3 2020	Kv4 2020	Kv 1-4 2020	Kv1 2021	Kv2 2021	Kv3 2021	Kv1-3 2021	Diff. bel. Kv 3	Diff. % Kv 3
02 Egentliga hushåll	1 252	220	284	337	649	1 490	256	174	119	549	-218	-65
Totala transfereringar	1 024 688	278 123	307 567	289 962	316 236	1 191 887	321 196	312 060	282 707	915 963	-7 255	-3
11 Beredskapslagring	3 786	202	41	685	460	1 388	653	961	788	2 402	103	15
Total beredskapslagring	3 786	202	41	685	460	1 388	653	961	788	2 402	103	15
12 Övriga kostnader	406	83	53	117	108	361	62	90	74	226	-43	-37
01 Bolagsskatt ÖSE	406	83	53	117	108	361	62	90	74	226	-43	-37
13 Statlig moms	36 029	7 402	9 407	8 006	11 990	36 805	8 201	10 045	8 658	26 904	652	8
Total statlig moms	36 029	7 402	9 407	8 006	11 990	36 805	8 201	10 045	8 658	26 904	652	8
Summa utgifter	1 394 761	360 046	403 764	380 989	429 109	1 573 907	408 059	414 027	375 603	1 197 689	-5 386	-1
Summa inkomster	1 463 530	344 410	362 523	344 170	388 855	1 439 959	360 958	409 823	366 829	1 137 610	22 658	7
Finansstelt sparande	68 769	-15 636	-41 240	-36 818	-40 254	-133 948	-47 101	-4 204	-8 774	-60 079	28 044	-76

5 Analys av utgifter

5.1 Utgifterna minskade med 5 miljarder kronor

För första gången sedan pandemin startade minskade statens utgifter. Tredje kvartalet 2021 minskade utgifterna med 1 procent eller 5 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Det var främst minskade utgifter för transfereringar och räntekostnader som bidrog till förändringen. Under kvartalet minskade transfereringarna med 3 procent eller 7 miljarder kronor samtidigt som kostnaderna för räntor på statsskulden minskade med 55 procent eller 3 miljarder kronor.

Utgifterna för konsumtion gick åt andra hållet och ökade med 7 procent eller 4 miljarder kronor. Totalt uppgick utgifterna till 376 miljarder kronor under kvartalet.

5.2 Fortsatt ökning av sociala naturaförmåner

Utgifterna för sociala naturaförmåner fortsatte att öka under tredje kvartalet. Totalt ökade utgifterna med 20 procent vilket motsvarade 0,5 miljarder kronor.

Utgifterna under Arbetsförmedlingens anslag *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* fortsatte öka stort under kvartalet. Totalt ökade utgifterna med 52 procent vilket motsvarade 0,4 miljarder kronor. Orsaken till förändringen var ett fortsatt ökat antal deltagare i arbetsmarknadspolitiska program. Det ökade deltagandet var främst en följd av en högre arbetslöshet på grund av pandemin.

På anslaget *Tandvårdsförmåner* rapporterade Försäkringskassan en fortsatt utgiftsökning, om än mindre än förra kvartalet. Under kvartalet ökade utgifterna med 12 procent eller 0,1 miljard kronor. Anledningen till ökningen var ett ökat antal tandläkarbesök efter den tillfälliga nedgång som skedde under andra och tredje kvartalet 2020 till följd av covid-19. I och med kvartalets ökning ligger det statliga tandvårdsstödet i nivå med tidigare år.

5.3 Ökade omkostnader för konsumtion

Omkostnader för konsumtion utgör knappt hälften av de totala konsumtionsutgifterna. Under tredje kvartalet ökade utgifterna med 10 procent eller knappt 3 miljarder kronor.

5.3.1 Inköp av varor och tjänster fortsatte att öka till följd av covid-19

Inköp av varor och tjänster var den största posten under utgiftspunkten Omkostnader för konsumtion. Under tredje kvartalet ökade myndigheternas inköp av varor och

tjänster med 9 procent eller knappt 3 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

Folkhälsomyndighetens utgifter för inköp av varor och tjänster fortsatte att öka om än något mindre än föregående kvartal. Totalt uppgick utgifterna till 1,5 miljarder kronor vilket var en ökning med 0,7 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år. De ökade utgifterna återfanns under anslaget *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* till följd av provtagning för covid-19 samt inköp av vaccin.

5.3.2 Hyrorna ökade med 5 procent

Tredje kvartalet 2021 ökade statens hyreskostnader med 5 procent eller 0,3 miljarder kronor jämfört med motsvarande period föregående år.

5.3.3 Små förändringar av aktivering av material

Aktivering av material inom egenutvecklade investeringar uppgick till 10 miljarder kronor. Det var en minskning med 2 procent eller 0,1 miljarder kronor jämfört med tredje kvartalet 2020. Förändringen återfanns främst hos Trafikverket som var den myndighet som rapporterade störst utfall under kvartalet.

Aktivering av material inom egenutvecklade investeringar:

När myndigheterna bygger upp tillgångar i egen regi bokförs utgifterna först på kostnadskonton i resultaträkningen. I de reala räkenskaperna redovisas en ökning av konsumtionen.

Senast kvartalsvis bör myndigheterna aktivera utgifterna. Då ska de utgifter som är hänförliga till anläggningstillgångar föras över till balansräkningen och redovisas som en investering. Vid aktivering av de egenutvecklade investeringarna redovisas dessa med negativt tecken i de reala räkenskaperna vilket minskar konsumtionen. Samtidigt redovisas motsvarande post som investering med positivt tecken, därmed blir påverkan på utgifterna neutral.

5.4 Löner och sociala avgifter ökade 3 miljarder kronor

Utgiften för löner och sociala avgifter uppgick till 49 miljarder kronor tredje kvartalet 2021. Det var en ökning med 6 procent eller 3 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

5.4.1 Lönerna ökade 6 procent

Under kvartalet ökade lönerna med knappt 2 miljarder kronor vilket var 6 procent högre än samma kvartal föregående år. Totalt uppgick lönerna till 32 miljarder kronor.

Tillväxtverkets löneutgifter fortsatte att öka under perioden. Tredje kvartalet ökade myndighetens löneutgifter med 60 procent eller 43 miljoner kronor, vilket i sin helhet kan förklaras med ökade visstidsanställningar för att klara av hanteringen av stöd till korttidsarbete. Visstidsanställningarna beräknas pågå resten av 2021 och en bit in på nästa år.

Polisens löneutgifter har ökat stadigt de senaste kvartalen. Tredje kvartalet 2021 ökade löneutgifterna med 213 miljoner kronor eller 6 procent jämfört med samma period föregående år. Förändringen kan förklaras med det långsiktiga målet i myndighetens verksamhetsplan för 2020-2024 där en ökning av antalet anställda är ett led i måluppfyllelsen.

Kriminalvårdens löner ökade med 10 procent andra kvartalet motsvarande 111 miljoner kronor. Myndigheten har ökat antalet anställda för att klara av den höga beläggningen på anstalter och häkten. Även overtidskostnaderna har ökat under perioden.

Arbetsförmedlingens löneutgifter ökade med 8 procent eller 84 miljoner kronor under perioden. Efter en omställning under 2019 har Arbetsförmedlingen åter ökat antalet anställda från senare delen av 2020.

Trafikverkets lönekostnader ökade med 6 procent eller 77 miljoner kronor under perioden. Myndigheten ökade sin personalstyrka till följd av utökad verksamhet främst kopplad till verksamhetsområdet Stora projekt och nya stambanor. Trafikverket hade 274 fler årsanställda kvartal 3 2021 jämfört med samma period föregående år.

5.4.2 Sociala avgifter ökade 6 procent

De sociala avgifterna uppgick till 17 miljarder kronor tredje kvartalet vilket var en ökning med 6 procent eller knappt 1 miljard kronor jämfört med motsvarande kvartal 2020. De sociala avgifterna följer därmed löneutgifter under perioden.

5.5 Myndigheternas försäljning ökade med 1 miljard kronor

Under tredje kvartalet uppgick myndigheternas försäljning till knappt 12 miljarder kronor. Det är en ökning med drygt 1 miljard kronor jämfört med samma kvartal 2020. Den externa försäljningen ökade med 8 procent samtidigt som den interna försäljningen ökade med 22 procent.

Folkhälsomyndigheten har under året haft stora öknings av försäljningsinkomster. Under tredje kvartalet ökade myndighetens externa försäljning med 0,7 miljarder kronor jämfört med föregående år. Förändringen kan främst förklaras med Folkhälsomyndighetens uppdrag om vidareförsäljning av covid-19 vaccin från Sverige. Myndigheterna redovisar inköp av vaccin på omkostnader för konsumtion, under perioden var det framförallt inköp av covid-19 vaccin till Norge, Island och Bulgarien. Intäkterna från vidareförsäljningen redovisas under extern försäljning och uppgick under perioden till ungefär 0,7 miljarder kronor.

Även Tullverket ökade sin externa försäljning under perioden. Försäljningen ökade med 0,2 miljarder kronor vilket förklaras av ökade inrapporterade tullmedel.

Försäljningsintäkter en avdragspost

Försäljningsintäkterna minskar statens kostnader för myndigheternas verksamhet och är en avdragspost när konsumtionen beräknas. På extern försäljning rapporteras de utomstatliga intäkter myndigheterna har för till exempel avgifter, utbildning och konsultuppdrag. Den interna försäljningen är motsvarande intäkter med inomstatlig motpart och kan matchas mot en inomstatlig kostnad under omkostnader för konsumtion.

5.6 Oförändrade investeringar

Investeringarna uppgick tredje kvartalet till 13 miljarder kronor vilket var i nivå jämfört med samma kvartal 2020.

Investeringar i byggnader och anläggningar blev 10 miljarder kronor tredje kvartalet vilket var oförändrat jämfört med samma kvartal föregående år. Trafikverket stod för huvuddelen av investeringarna. Trafikverkets investeringar bestod av 5 miljarder kronor till järnvägar och 4 miljarder kronor till vägar.

5.6.1 Militära investeringar minskade

Försvarsmyndigheternas militära investeringar uppgick till 0,6 miljarder kronor under kvartalet vilket var en minskning med 0,5 miljarder kronor jämfört med samma period 2020.

I den nya modellen för försvarsinvesteringar ska investeringen aktiveras när material förs från Försvarets Materielverk till Försvarmakten. Härutöver finns utgifter för beredskapsmateriel som klassificeras som förskott och som avser utveckling av JAS 39E samt en ny ubåtstyp. Förskotten uppgick till 4 miljarder kronor under kvartalet.

Militära investeringar

Enligt det Europeiska nationalräkenskapssystemet ska militära investeringar i materiel som tillverkas under flera år påverka det finansiella sparandet först vid fysisk leverans och inte vid överförande av äganderätten. Betalning innan leverans avseende militär materiel ska i stället utgöra en fordran på leverantören.

5.1 Räntorna minskade kvartal 3

Räntorna minskade med 2,9 miljarder kronor till 2,4 miljarder kronor tredje kvartalet 2021 jämfört med samma period 2020. Under samma period minskade statsskulden med 71 miljarder kronor till 1 139 miljarder kronor enligt Riksgäldskontorets officiella statsskuldsått.

Den lägre räntekostnaden kan förklaras av lägre räntor som påverkar inflationskompensationen i realränteobligationerna men delvis också av en dyr statsobligation som förföll i december 2020, SGB 1047.

Upplåningen minskade med 48 miljarder kronor i obligationer med utländsk valuta. De reala statsobligationerna minskade med 3 miljarder kronor. Däremot hade upplåningen i statsobligationer i svenska kronor ökat med 12 miljarder kronor. Den totala upplåningen i obligationer var 986 miljarder kronor kvartal 3 2021. Statsskuldsväxlar minskade med 10 miljarder kronor. Penningmarknadsinstrument och derivat minskade med 21 miljarder kronor.

Under perioden har Riksbanken amorterat 56 miljarder kronor på sitt lån i Riksgäldskontoret. Riksbankens amortering återspeglas i den minskade upplåningen av obligationer i utländsk valuta. Under 1,5 år framåt ska Riksbanken amortera av sitt lån i Riksgäldskontoret på 124 miljarder kronor. Riksbankens amorteringar påverkar budgetsaldot positivt medan effekten på statens finansiella sparande blir opåverkat.

5.1.1 Övriga räntekostnader

Övriga räntekostnader uppgick till 0,2 miljarder kronor tredje kvartalet 2021 vilket var en minskning med 0,1 miljard kronor jämfört med motsvarande kvartal 2020.

Övriga räntekostnader är ett netto av flera poster:

Myndigheterna lånar för att finansiera investeringar som till exempel utveckling av egna IT-system, inköp av inventarier med mera. Myndigheternas räntekostnader på lånen i statens internbank hos Riksgäldskontoret nettoredovisas mot Riksgäldskontorets ränteintäkter för samma lån. Saldot av posterna borde i teorin vara noll men räntekostnaderna och ränteintäkterna tar inte helt ut varandra. Det beror främst på periodisering i redovisningen.

Ett fåtal myndigheter placerar sitt överskott från den avgiftsfinansierade verksamheten på inlåningskonto i Riksgäldskontoret. Överskottet ska täcka kommande år med eventuella underskott. Myndigheternas ränteintäkter på placeringarna ska mötas av Riksgäldskontorets räntekostnader för motsvarande placeringar men posterna tar inte helt ut varandra, framförallt på grund av periodisering i redovisningen.

Posten innehåller också räntekostnader från övriga statliga enheters (ÖSE) upplåning i affärsbanker.

6 Löpande transfereringar

Tredje kvartalet 2021 minskade de totala transfereringarna med 7 miljarder kronor jämfört med motsvarande period föregående år. Minskningen berodde till stor del på minskade bidrag till kommuner och regioner på 26 miljarder kronor. Totalt uppgick transfereringarna till 283 miljarder kronor.

6.1 Löpande transfereringar till utlandet

Löpande transfereringar till utlandet uppgick till 15 miljarder kronor tredje kvartalet. Det var en ökning med 2 miljarder kronor. EU-avgiften stod för den största ökningen.

6.1.1 EU-institutioner

Totalt blev EU-avgiften 9,5 miljarder kronor under perioden vilket var 4 miljarder kronor högre än tredje kvartalet 2020.

Den högre avgiften kan bland annat förklaras av att EU antagit nya ändringsbudgetar under året. Avgiften innehåller inte heller någon reduktion avseende den BNI-baserade avgiften vilket var fallet i fjol. Den nya reduktionen för Sverige i och med den nya långtidsbudgeten för EU för perioden 2021-2027 har ännu inte trätt i kraft.

Även uttagssatsen för BNI-avgiften har ändrats mellan åren. Den enhetliga uttagssatsen för BNI-medlen fastställdes till 0,8659 procent för 2021 medan uttagssatsen för 2020 var 0,6507 procent.

Den mervärdesskattebaserade avgiften uppgick under perioden till 1,3 miljarder kronor vilket var en ökning med 0,7 miljarder kronor. Även uttagssatsen för mervärdesskatt har ändrats. För perioden 2021-2027 har uttagssatsen fastställts till 0,30 procent. Det är samma procentsats som för tidigare period men för Sverige var den reducerad till 0,15 procent under perioden 2014-2020.

Transfereringar till EU-institutioner

Transfereringar till EU-institutioner avser EU-avgiften som enligt det Europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS) omfattar:

BNI-baserad avgift

Mervärdesskattebaserad avgift

Avgift för ej materialåtervunnen plast

6.1.2 Övriga utlandssektorn

Transfereringar till övriga länder uppgick till 6 miljarder kronor tredje kvartalet, vilket var en minskning med 2 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Utbetalningar till EU-länder minskade under perioden med 0,3 miljarder kronor och kan främst förklaras av minskade utbetalningar på anslaget *Biståndsverksamhet*.

Utbetalningar till övriga länder minskade med 1,7 miljarder kronor under perioden. Till största del förklaras förändringen av minskade utbetalningar under anslaget *Biståndsverksamhet*. Under anslaget minskade främst Sidas utbetalningar till *Multilaterala och internationella organisationer och fonder* med 0,9 miljarder kronor. Anslagsposten *Afrika* minskade med 0,3 miljarder kronor under perioden medan anslagsposten *Asien* ökade med 0,2 miljarder kronor. Kammarkollegiets anslag *Avgifter till internationella organisationer* minskade med 0,3 miljarder kronor under tredje kvartalet.

6.2 Löpande transfereringar inom Sverige

Löpande transfereringar inom Sverige minskade med 10 miljarder kronor tredje kvartalet och uppgick till 265 miljarder kronor.

6.2.1 Företagssektorn

Stöd till företagssektorn minskade med 4 miljarder kronor och uppgick till 14 miljarder kronor tredje kvartalet 2021.

Utbetalningar för *Stöd vid korttidsarbete* minskade med 2 miljarder kronor och uppgick till 1 miljard kronor under tredje kvartalet. Minskningen berodde på minskade nivåer av ansökningar och utbetalningar. Stödet administreras av Tillväxtverket.

Stöd för omställningsstöd uppgick till 1,9 miljarder kronor vilket var en minskning med 0,5 miljarder kronor. Stödet administreras av Skatteverket.

Utbetalning i omsättningsstöd för anslagen *Stöd till enskilda näringsidkare* och *Stöd till handelsbolag* uppgick till 0,4 respektive 0,1 miljarder kronor tredje kvartalet. Stödet administreras av Boverket men Länsstyrelserna handlägger och beslutar om ärendena.

Statens kulturråd betalade ut 0,1 miljarder kronor för allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte. Det var en ökning med 0,1 miljarder kronor.

Uppdaterade villkor kvartal 3 2021

- Korttidspermittering innebär att anställda går ner i arbetstid en tid samtidigt som arbetsgivaren får ekonomiskt stöd av staten. De anställda får behålla en stor del av sin lön samtidigt som företagets personalkostnader minskar. För att använda korttidspermitteringen måste både arbetsgivare och arbetstagare vara överens om det. Företagen har kunnat permittera från mitten av mars 2020 och systemet har både förstärkts och förlängts. Dock skiljer sig korttidsarbete 2021 från det tidigare stödet på flera punkter. Stödet gäller fram till och med 30 september 2021.
 - Lag om omställningsstödet är ett ekonomiskt stöd till företag vars nettoomsättning har minskat i större omfattning till följd av spridningen av sjukdomen covid-19. Omställningsstödet har förlängts till september 2021 och omfattar olika perioder. Stödet räknas som ett statsstöd enligt EU:s statsstödsregler. Därför har regeringen behövt ansöka om och få stödet godkänt hos EU-kommissionen innan det kan börja betalas ut. Stödet är sökbart till och med 30 december.
 - Omsättningsstödet till enskilda näringsidkare riktar sig till enskilda näringsidkare som har drabbats av ett större tapp i omsättningen till följd av den pågående pandemin. Omsättningsstödet till enskilda näringsidkare infördes i november 2020 och omfattade initialt tiden mars – juli 2020. Stödet har därefter förlängts och omfattat även tiden augusti 2020 – februari 2021 samt mars – juni 2021. Regeringen har meddelat att stödet kommer att förlängas till att även omfatta juli-september 2021. Reglerna trädde i kraft den 1 oktober 2021. Stödet kan sökas från den 1 oktober-30 november 2021.
 - Omsättningsstöd till handelsbolag (inklusive kommanditbolag) riktar sig till handelsbolag som per den 28 februari 2021 hade minst en fysisk person registrerad som delägare. Handelsbolaget ska bland annat ha drabbats av större omsättningstapp till följd av den pågående pandemin för att kunna beviljas stöd. Omsättningsstödet kunde sökas för perioden mars – till juni 2021 och har även förlängs till september 2021.
-

6.2.2 Kommunala sektorn

Stöd till kommunsektorn minskade med 8 miljarder kronor under perioden och uppgick till 121 miljarder kronor.

Primärkommuner

Löpande transfereringar till primärkommuner minskade med 9 miljarder kronor jämfört med samma period 2020 och uppgick till 71 miljarder kronor.

De lägre transfereringarna till primärkommuner berodde på att bidraget *Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden* minskade med 17 miljarder kronor. Stödet betalades ut under kvartal 3 2020 och var en engångsutbetalning.

Anslagen *Bidrag till folkhälsa och sjukvård, Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling* samt *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet*, uppgick tillsammans till 5 miljarder kronor vilket var en ökning med 2 miljarder kronor mellan perioderna.

Den kommunalekonomiska utjämningen blev 5 miljarder kronor högre och uppgick till 26 miljarder kronor. Det beror främst på den kompensation som kommunerna får för minskade skatteunderlag, vilket är en följd av det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år.

Kommunersättningar vid flyktningmottagande till primärkommuner minskade med 0,6 miljarder kronor tredje kvartalet och uppgick till 0,8 miljarder kronor.

Regioner

Löpande transfereringar till regioner uppgick till 49 miljarder kronor vilket var en ökning med 0,5 miljarder kronor jämfört med tredje kvartalet 2020.

Ökningen av transfereringarna till regioner berodde på statsbidrag via anslaget *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* som totalt ökade med 6 miljarder kronor. Anslagsposterna som ökade mest var *Statsbidrag till följd av sjukdomen covid-19*.

Uppskjuten vård och covid-19, Vacciner covid-19 och Beredskapsmedel - del till Folkhälsomyndigheten och personalsatsning. Statsbidrag *Provtagning, smittspårning och utbrotts hantering*, minskade däremot med 0,7 miljarder kronor.

Den kommunalekonomiska utjämningen till regioner ökade med 2 miljarder kronor till 11 miljarder kronor tredje kvartalet. *Prestationsbundna Insatser för att korta värdköerna* minskade med 1,4 miljarder kronor.

Bidrag till läkemedelsförmånerna blev 8,4 miljarder kronor, en ökning med 0,4 miljarder kronor jämfört med tredje kvartalet 2020.

Trafikverkets bidrag ökade med 0,3 miljarder kronor tredje kvartalet. Ökningen är helt hänförlig till lämnade bidrag för AB Storstockholms Lokaltrafik rörande tunnelbaneutbyggnad. Berörda anslagsposter är *Järnvägsinvesteringar* och *Trängselskatt Stockholm - del till Trafikverket*.

Socialstyrelsens bidrag för *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet* ökade med 0,2 miljarder kronor. Ökningen beror i sin helhet på satsningar för att utöka sjuksköterskebemanningen inom äldreomsorg.

Bidraget *Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden* minskade med 9 miljarder kronor. Stödet betalades ut under kvartal 3 2020, motsvarande stöd har inte betalats ut under kvartal 3 2021 vilket förklarar minskningen mellan kvartalen.

Stödet med anledning av flyktingsituationen upphörde 2020 vilket förklarar en minskning med 0,1 miljarder kronor tredje kvartalet 2021.

Kompensation för skattereduktioner

Kompensation för skattereduktionerna till kommuner och regioner ökade med 2 miljarder kronor till 35 miljarder kronor tredje kvartalet. Förändringen förklarades främst av ökningarna inom jobbskatteavdraget. Andelen till kommuner ökade med 1 miljard kronor till 24 miljarder kronor och delen till regioner ökade med 1 miljard kronor till 11 miljarder kronor.

Skattereduktioner

När Europeiska nationalräkenskapssystemet 2010 (ENS2010) infördes höjdes nivån för transfereringar till den kommunala sektorn med drygt 20 miljarder kronor per kvartal.

Skatterna redovisas per sektor, fördelat på stat, kommun och ålderspensionssystemet. Det innebär att de stora skattereduktionerna, framför allt jobbskatteavdraget och skattereduktionen för hemtjänster (ROT och RUT), gör att statens skatteintäkter från hushållen blir negativa. Enligt de redovisningsprinciper som nationalräkenskaperna tillämpar måste därför en del av dessa skattereduktioner räknas av mot den kommunalskatt som hushållen betalar trots att skattereduktionerna belastar statens budget.

Genom att nationalräkenskaperna på inkomstsidan ”flyttar” en del av skattereduktionerna från staten till kommunerna så måste kommunerna kompenseras

med ett fiktivt statsbidrag som är lika stort som den skattereduktion som räknas av från den kommunala skatten. Det innebär att den kommunala inkomstskatten som nationalräkenskaperna redovisar är betydligt lägre än den kommunalskatt som Skatteverket redovisar vid den årliga inkomsttaxeringen.

Kommunmoms

Kommunmomsen minskade då konsumtion av varor och tjänster sammanlagt minskade för kommuner och regioner. Tredje kvartalet minskade momsen till primärkommuner med 0,7 miljarder kronor medan momsen till regioner ökade med 0,1 miljarder kronor. Totalt uppgick momsen till 12 respektive 6 miljarder kronor.

6.2.3 Hushållssektorn

Löpande transfereringar till hushållssektorn ökade med 1,4 miljarder kronor tredje kvartalet och uppgick till 87 miljarder kronor.

Hushållens ideella organisationer

Transfereringarna till hushållens ideella organisationer minskade med 1 miljard kronor tredje kvartalet och uppgick till 11 miljarder kronor. Bidragen till arbetslöshetsersättning, som betalas till a-kassorna, redovisas som en transferering till hushållens ideella organisationer. Bidraget till a-kassorna minskade med 3 miljarder kronor och blev 5 miljarder kronor.

77 000 färre arbetslösa jämfört med september 2020

I slutet av september var 388 000 personer inskrivna som arbetslösa. Det var en minskning med drygt 77 000 personer eller 16,5 procent jämfört med september 2020. Räknat som andel av den registerbaserade arbetskraften² uppgick arbetslösheten (16-64 år) till 7,5 procent jämfört med 9 procent motsvarande period 2020. De som främst drabbas av arbetslöshet är personer som haft tillfälliga anställningar och personer som är nya på arbetsmarknaden och saknar arbetslivserfarenhet. Det sistnämnda berör bland annat ungdomar. I september minskade antalet inskrivna arbetslösa ungdomar 18–24 år till 50 000 personer, det är 19 000 färre jämfört med samma period föregående år.

Stöd till kultur och idrott

Kammarkollegiet betalade ut 1,2 miljarder kronor från anslagen *Filmstöd och Stöd till idrotten* vilket var en ökning med 0,7 miljarder kronor jämfört med motsvarande

² Beräkningen baseras på data från SCB, RAMS, (registerbaserad arbetsmarknadsstatistik). För att skapa den registerbaserade arbetskraften adderas arbetsförmedlingens uppgifter om antalet öppet arbetslösa och antalet sökande i program till antalet förvärvsarbetande i nattbefolkning.

period föregående år. Anslagen avsåg att mildra de ekonomiska konsekvenserna av covid-19 för idrotts- och kulturverksamhet. Bidragen till *Folkbildningen* ökade med 1,2 miljarder kronor mellan kvartalen.

Egentliga hushåll

Transfereringarna till egentliga hushåll ökade med 2 miljarder kronor och blev 76 miljarder kronor tredje kvartalet. De transfereringar som ökade mest var *Bidrag till arbetslöshetsersättning* som ökade med 1,3 miljarder kronor. Utgifterna har varit högre på grund av bland annat ökad arbetslöshet under pandemin.

Lönegarantiersättning minskade

Färre antal konkurser minskade utbetalningarna från anslaget *Bidrag till lönegarantiersättning* med 0,7 miljarder kronor.

Sjukfrånvaron ökade tredje kvartalet

Utgifterna från anslaget *Sjukpenning och rehabilitering* ökade med 0,5 miljarder kronor under tredje kvartalet.

Föräldraförsäkring ökade

Sedan slutet av februari 2021 har gravida klassificerats som riskgrupp för covid -19 vilket medförde att utgifterna för anslagsposten *Graviditetspenning* ökade med 0,3 miljarder kronor. Utgifterna för anslagsposterna *Föräldrapenning* och *Tillfälligt föräldrapenning* ökade sammanlagd med 0,1 miljarder kronor jämfört med motsvarande period föregående år.

Inkomstpensionstillägg

Från det nya anslaget *Inkomstpensionstillägg* betalades 0,5 miljarder kronor ut under tredje kvartalet. De som har en allmän inkomstgrundad pension mellan 9 000 kronor och 17 000 kronor är berättigad till inkomstpensionstillägg. Inkomstpensionstillägget varierar. Exempelvis får de som har en inkomstgrundad allmän pension mellan 9 000 och 9 127 kronor i månaden ytterligare 25 kronor i månaden i inkomstpensionstillägg. De som har en inkomstgrundad pension mellan 11 000 och 14 000 kronor får 600 kronor per månad i inkomstpensionstillägg. De som har en inkomstgrundad pension mellan 16 751 och 17 000 kronor får 25 kronor i inkomstpensionstillägg per månad.

Stöd till *Aktivitets- och sjukersättning* minskade med 0,4 miljarder kronor. Det förklaras framförallt av att antal nybeviljade sjukersättningar var färre än antal mottagare som lämnade förmånen.

Garantipension till ålderspension och efterlevandepensioner till vuxna minskade tillsammans med 0,1 miljarder kronor tredje kvartalet. Utgifterna minskar eftersom det är färre personer som har garantipension. Nyblivna pensionärer har en högre pension jämfört med de som avlider, vilket medför att färre får garantipension.

Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare minskade med 0,3 miljarder kronor tredje kvartalet jämför med motsvarande kvartal föregående år.

Klimatbonus ökade

Utbetalningar av klimatbonus uppgick till 0,9 miljarder kronor tredje kvartalet 2021 vilket var en ökning med 0,3 miljarder kronor. Ökningen förklarades av att bonusbeloppet för nollutsläppsfordon höjdes från 1 april 2021 och att antal klimatbonusfordon tagna i trafik har ökat under 2021 jämfört med 2020.

Klimatbonus för nya bilar

Personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar med utsläpp under 60 gram koldioxid (per kilometer) kan få en bonus. Den maximala bonusen för fordon med nollutsläpp är 70 000 kronor. Den maximala bonusen för fordon med utsläpp över noll är ca 45 000 kronor. Storleken på bonusen ökar ju lägre utsläppen är. Gasbilar kan få en bonus på minst 10 000 kronor, dock högst ca 45 000 kronor.

Syftet med ändringarna är att förstärka miljöstyrningen och påskynda omställningen till en fossilfri fordonsflotta.

6.2.4 Ålderspensionssystemet

Tredje kvartalet ökade den allmänna pensionsavgiften med 2 miljarder kronor till 35 miljarder kronor. Statliga ålderspensionsavgifter till ålderspensionssystemet ökade med 0,1 miljarder kronor och uppgick till 6 miljarder kronor.

Fördjupning: Ålderspensionssystemet

Under utgiftspunkten ålderspensionssystemet redovisas statliga ålderspensionsavgifter för inkomstpensionssystemet, den allmänna pensionsavgiften och Pensionsmyndighetens förvaltningsanslag. Pensionsmyndighetens förvaltningsanslag är en transferering till socialförsäkringssektorn och ingår här från och med myndighetens bildande 2010.

6.2.5 Subventioner

Subventioner avser bidrag till kommuner, regioner och stat avseende arbetsmarknadsstöd. Bidragen redovisas som lönebidrag från Arbetsförmedlingen eller som nedsättningar på skattekonto från Skatteverket avseende höga sjuklönekostnader, nystartsjobb eller yrkesintroduktionsstöd. Totalt minskade subventionerna med 1,2 miljarder kronor. För kommuner minskade dessa med 0,7 miljarder kronor. Även regioner och stat redovisade minskningar på 0,6 respektive 0,3 miljarder kronor.

6.3 Kapitaltransfereringar inom Sverige

Kapitaltransfereringar inom Sverige uppgick tredje kvartalet till 2,3 miljarder kronor vilket var 0,3 miljarder kronor högre än samma kvartal 2020. Det är främst ökade bidrag till företagssektorn som förklarar förändringen.

Under kapitaltransfereringar till företagssektorn ökade utbetalningarna till privata företag med 0,7 miljarder kronor. Det var främst Boverkets *Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande* som ökade med 0,4 miljarder kronor. Stödet har ökat mycket under året vilket kan förklaras av ett högre anslag på 1 miljard kronor för 2021 jämfört med året innan. Under anslaget *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet* betalade Boverket ut 0,2 miljarder kronor i investeringsstöd till hyresbostäder för äldre, ett stöd för att anordna och tillhandahålla bostäder för äldre.

Inom den kommunala sektorn var kapitaltransfereringarna under perioden i nivå med föregående år. Kapitaltransfereringarna till hushållssektorn minskade med 0,3 miljarder kronor under andra kvartalet och det var framförallt Boverket och CSN som minskade sina utbetalningar till hushåll.

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.